

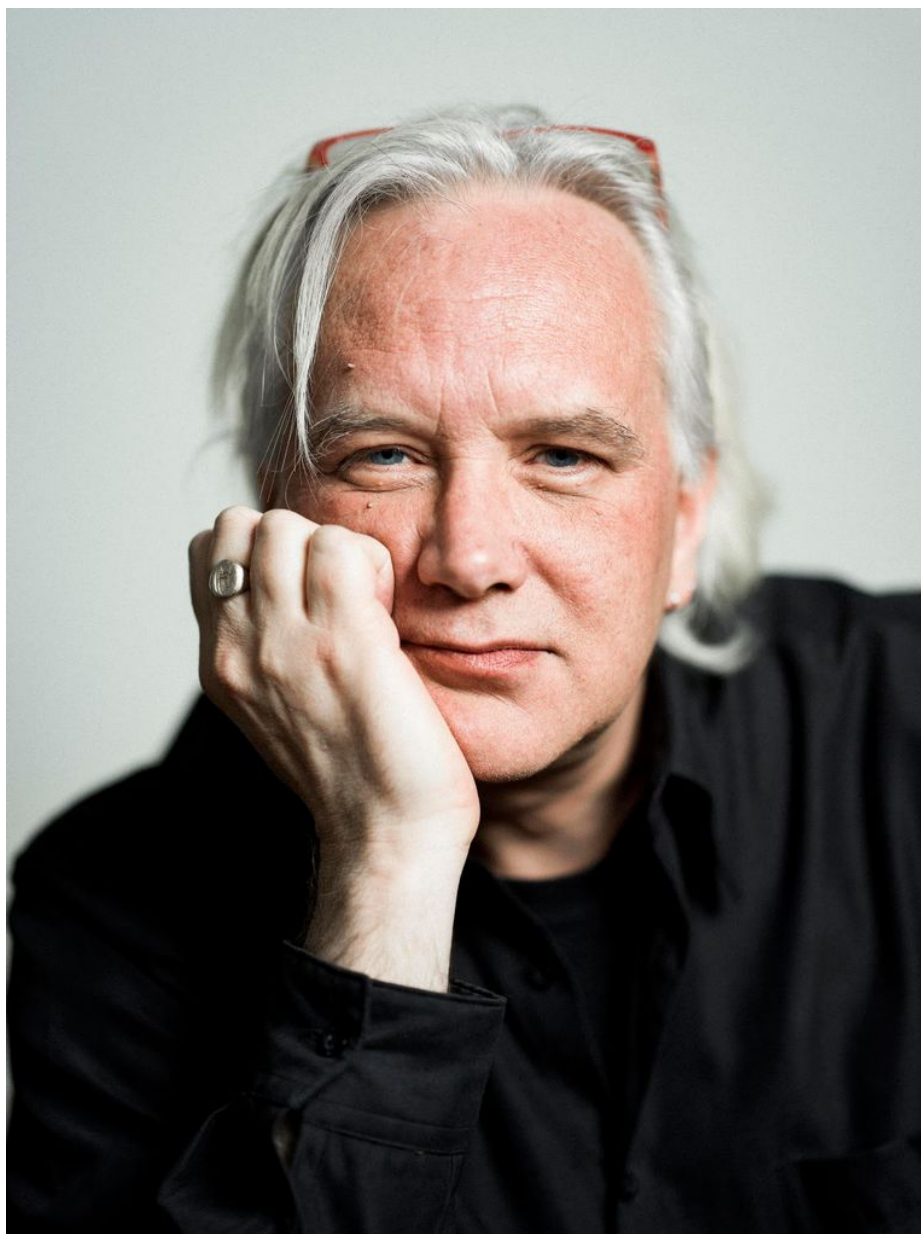
KLASSIEK

Alle beseft van tijd verdwijnt door het meditatieve effect van 'Environments' van Peter Adriaansz ★★★★★☆

[f](#) [t](#) [in](#) [↪](#) [✉](#)

De uitvoering door Ensemble Klang is zowel fysiek als mentaal intens en louterend tegelijk.

Maartje Stokkers 26 september 2022, 11:47

Componist Peter Adriaansz [Beeld MerlijnDoomernik](#)

‘Tijd is een manier om beweging te meten.’ Dezewoorden, in het Engels gesproken door filosoof Alan Watts, dreunen door de speakers. Het citaat komt uit een radiolezing die Watts hield in de jaren zeventig. Gesproken woord is een belangrijk onderdeel in Environments van componist Peter Adriaansz (56).

Alle besef van tijd verdwijnt door het meditatieve effect dat de nauwelijks merkbare beweging in Adriaansz’ microtonale verschuivingen heeft. Zaterdagavond speelde Ensemble Klang Environments in de Jurriaanse Zaal in de Doelen in Rotterdam, begin oktober wordt het herhaald in Amsterdam en Den Haag.

In Mono, het eerste deel van het drieluik, bespeelt pianist Saskia Lankhoorn één toets op de vleugel met vingers van haar beide handen – voor een razendsnel herhaalde toon die maar blijft dreunen, terwijl hoge accordeonnoten zich piepend ontworstelen aan de donkere akkoordenmassa uit piano en keyboard. De ritmische figuur in de twee gitaren bestaat uit de b en een fractie hoger geïntoneerde b. Het schrijnende verschil wordt in je brein gefreesd tot dat je er vrede mee krijgt.

In het tweede deel word je vanaf de balkons links en rechts boven je

door het geluid van vibrafoons overspoeld. Hun penetrante, repetitieve klanken doen je trommelvliezen sidderen. Gitarist Santiago Lascurain speelt een melodie die ritmisch steeds verspringt, als een gebutste vicieuze cirkel. Watts’ stem – alsof die erbij is gecomponeerd – bast ondertussen over terugkerende herhaling.

Grimmige saxofoons en trombone en een gitaarsnaar als een onheilspellend beierende klok vormen een schril contrast met de vrouwelijke spreekstem, die juist het principe van polariteit verklaart; tegenpolen zijn verenigbaar. De uitvoering is zowel fysiek als mentaal intens en louterend tegelijk. De concentratie en ritmische standvastigheid van de musici is buitengewoon bewonderenswaardig.

